

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 12. avgust 2014

Mednarodni dan mladih: Problemi mladih so problemi celotne države

Letošnji mednarodni dan mladih poteka pod geslom Duševno zdravje je pomembno. Združeni narodi so zapisali, da so nujna prizadevanja, s katerimi bi preseglji stigmatiziranje in mladim s težavami v duševnem zdravju zagotovili, da zaživijo polno in zdravo življenje brez osamitve in nepotrebne strahu, s čimer se tudi na Mladinskem svetu Slovenije (MSS) močno strinjamo.

Ob upoštevanju slovenske realnosti, pa želimo na MSS pozornost usmeriti tudi na probleme, s katerimi se mladi (še vedno) soočamo v Sloveniji. V zadnjem letu dni statistike povezane z mladimi (stopnja brezposelnosti, efekt hotela Mama, izseljevanje v tujino, itd.) sicer kažejo rahel pozitivni trend, celostna slika pa ostaja zaskrbljujoča. Kljub številnim pozivom s strani predstavnikov mladih, so tisti, ki imajo škarje in platno v svojih rokah naredili (pre)malo. Izpostaviti velja shemo Jamstva za mlade, potem pa dolgo nič. Turbulentno dogajanje na političnem parketu ne more biti izgovor za to, da se država z mladimi ukvarja predvsem na papirju in z visoko zvanečimi obljubami.

»Največji problem mladih danes je povezana z razočaranostjo, tveganji in negotovostjo, v kateri so se znašle današnje mlade generacije. Ta negotovost se odraža v oteženem prehodu iz otroštva v odraslost, kjer mladi le stežka vstopijo na trg delovne sile, redko pridobijo redno in varno zaposlitev, s pomočjo katere bi rešili tudi svoje prvo bivanjsko vprašanje in si ustvarili lastno družino. Skratka, ključni problem mladih ostaja otežen (za nekatere nemogoč) proces osamosvajanja. V tem pogledu pa to ni več problem samo mlade generacije, ampak celotne države, saj takšen položaj mladih vpliva tudi na vso družbeno klimo in javnofinančno stanje v državi.« je ob mednarodnem dnevu mladih izpostavila predsednica MSS Tea Jarc.

Na Mladinskem svetu Slovenije ob vsakokratni menjavi oblasti odločevalcem predlagamo nabor ukrepov in predlogov, ki smo jih oblikovali skupaj z mladimi in za katere smo prepričani, da bi izboljšali položaj mladih v Sloveniji. Nabor predlogov obsega področja zaposlovanja in izobraževanja mladih, mladinskega organiziranja, participacije in reševanja stanovanjske problematike mladih. Od odločevalcev pa pričakujemo, da bodo pri reševanju sektorskih vprašanj delovali medsektorsko, kar je pogoj za celostno reševanje problemov in odprtih vprašanj.

Odločevalcem oz. politikom, tako tistim, ki bodo del nove koalicije, kot tudi tistim, ki bodo v opoziciji predlagamo, da v prvem letu mandata 2014–2018 posebno pozornost namenijo:

1. implementaciji Jamstva za mlade in nadgradnji sheme za obdobje po letu 2015;

2. izenačevanju prednosti in slabosti dela za določen in nedoločen čas ter izenačitvi pravic, ki prihajajo iz naslova zaposlitve tudi v primeru prekernih oblik dela, kar pomeni, da je treba zagotoviti, da se tudi pri prekernih oblikah dela obdobje dela šteje v delovno dobo, zagotovi pokojninsko in invalidsko zavarovanje, nudi možnost prejemanja nadomestila v primeru bolniškega staleža in porodniškega dopusta, omogoči najem bančnih kreditov;
3. odpravi volonterskih pripravništev in nadgradnji opravljanja pripravništva z obveznim mentorstvom za pripravnike ter vzpostavitvijo okvira za kakovostna pripravništva, ki bo opredeljeval čas trajanja pripravništva, strokovne in učne cilje, transparenten sistem informiranja o pravicah in obveznostih ter ustrezno socialno zaščito in plačilo pripravnika;
4. subvencijam za zaposlovanje mladih na različnih področjih ter spodbudam za delodajalce pri zaposlovanju mladih, še posebno mladih žensk in mladih mater, pri čemer je treba okrepiti finančne spodbude z ukrepi za ustvarjanje novih delovnih mest tudi v nevladnem sektorju, v katerem je trenutno zaposlenih manj kot 1% ljudi, medtem, ko je evropsko povprečje 8%;
5. čim prejšnjemu sprejemu Nacionalnega stanovanjskega programa, ki bo vključeval vzpostavitev trga trajno najemniških stanovanj, financiranje že omenjenih stanovanjskih kooperativ, državna poročstva pri stanovanjskih posojilih za reševanje prvega stanovanjskega vprašanja, zagotavljanje večjega števila neprofitnih najemnih stanovanj, spodbude za naselitev praznih stanovanj (prodaja ali najem), vključno s stanovanji v javni lasti, spodbujanje menjave stanovanj med generacijami z oprostivjo plačila davčnih obveznosti in morebitnimi drugimi ugodnostmi;
6. spodbujanju in učenju participacije mladih znotraj šolskega sistema, in sicer preko zagotavljanja ustreznih učnih vsebin, sodelovanja z mladinskimi oz. nevladnimi organizacijami, zagotavljanje delovanja skupnosti učencev oz. dijakov, spodbujanje vključevanja učencev v odločanje o šolskih zadevah;
7. sprejetju izvedbenega načrta Resolucije o nacionalnem programu za mladino, za obdobje 2015-2016 do konca letošnjega leta, v katerem se bodo ukrepi oblikovali medresorsko in bodo mladino naslavljali celostno;
8. celostnemu pristopu k izobraževanju s priznavanjem neformalnega in priložnostnega učenja kot komplementarnega formalnemu izobraževanju, tudi s priznavanjem opravljanja obveznosti izbirnih vsebin, ter spodbujanje vseživljenjskega učenja;
9. vpeljavi praktičnega izobraževanja v formalni izobraževalni sistem preko obveznih praks in z drugimi oblikami sodelovanja z delodajalci, kot so npr. predstavitve različnih poklicev v povezavi s kadrovskimi štipendijami ter štipendijami za deficitarne oz. perspektivne poklice;
10. ustreznemu ureditvi študentskega dela, ki bo onemogočila veriženje študentskega dela na istem delovnem mestu in omogočila priznanje študentskega dela kot formalne delovne izkušnje.

Izpostavili smo 10 točk, ki pa nikakor ne zaobjamejo vsega, kar je v povezavi z mladimi in za mlade v tej državi potrebno postoriti.

Letošnji mednarodni dan mladih obeležujemo ravno sredi živahnega povolilnega dogajanja, zato upamo, da bodo predlogi in ukrepi, ki jih predlagamo mladim slišani in upoštevani. Mladi od države ne želimo

ničesar drugega kot to, da nam vzpostavi okolje, ki nam bo omogočalo, da v polni meri izkoristimo in uresničimo svoje potenciale. Kakorkoli obrnemo, bo to dobro tudi za našo državo oz. vse generacije v naši družbi. Ali pričakujemo preveč?